

ПРИОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

**ЛУШЕР Вадим Вікторович - здобувач кафедри адміністративного права
Інституту права імені князя Володимира Великого Міжрегіональної академії
управління персоналом**

В статті на основі аналізу існуючих проблем в сфері інформаційного забезпечення правоохоронних органів обґрунтовуються пріоритетні напрями розвитку інформаційного забезпечення органів прокуратури України.

Ключові слова: інформація, інформаційне забезпечення, правоохоронні органи, органи прокуратури України

Постановка проблеми

Реформування органів прокуратури України, ефективна діяльність прокурорсько-слідчих працівників вимагає постійного удосконалення інформаційної системи органів прокуратури України, її адаптації до змін, саме тому потребує реалізації комплексу різноманітних заходів. Істотне покращення технічного, фінансового та організаційного функціонування інформаційної системи органів прокуратури України має своїм результатом створення високотехнологічного інформаційного забезпечення діяльності прокурорсько-слідчих працівників. Зазначене передбачає необхідність прийняття та реалізації певної стратегії, програми у сфері інформаційного забезпечення органів прокуратури України.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми

У вітчизняній правовій науці дуже часто порушується питання важливості інформаційної сфери як фактору підвищення управлінської діяльності, зокрема у працях Аріс-

тової І.В., Бірюкова Б.В., Комісарова А.Г., Калюжного Р.А., Лукянчикова Є.Д., Матвієнка О.В., Фролова О.Г., Цимбала Г.П., Цивіна М.Н та інших. Науковці одноголосні у тому, що рівень інформатизації органів державної влади не відповідає стрімкому зростанню інформаційного суспільства. Такий стан речей стосується й інформатизації органів прокуратури України, що, в свою чергу, зумовлює реформування інформаційної системи цього правоохоронного відомства та наукових досліджень у цій сфері

Тому метою статті є з'ясування пріоритетних напрямків удосконалення інформаційного забезпечення органів прокуратури України. Виходячи з цього, автор ставить завдання визначити проблеми у сфері інформаційного забезпечення органів прокуратури України та запропонувати напрями його покращення.

Виклад основного матеріалу

Інформаційне забезпечення діяльності органів, завдяки яким реалізується правоохоронна функція держави, за своєю сутністю є створенням оптимальних умов для задоволення потреб в інформаційних ресурсах, необхідних для виконання правоохоронних завдань на основі використання комплексу методів, систем та засобів отримання, збору, обробки, зберігання, передавання і використання вказаних ресурсів. Роль інформаційного забезпечення у діяльності правоохоронних органів зумовлена, по-перше, необхідністю оперувати

інформаційними ресурсами для прийняття рішень як на загальнодержавному, так і на місцевому рівні; по-друге, потребою правоохоронних органів у розвитку та вдосконаленні їх діяльності; по-третє, вимогами щодо доступу до публічної інформації, розпорядниками якої є правоохоронні органи; і, по-четверте, потребами забезпечувального характеру, пов'язаними із кадровим, фінансово-економічним, господарським та іншими видами забезпечення щоденної діяльності правоохоронних органів. Отже інформаційне забезпечення діяльності правоохоронних органів має своєю метою забезпечення вискоєфективної роботи як самих вказаних органів, так і кожного їх працівника, забезпечення зворотного зв'язку між ними та суспільством для сумісного вирішення існуючих у правоохоронній сфері проблем, а також інформування широких кіл громадськості про особливості правоохоронної діяльності, підвищення поваги до неї у суспільства [1, с.17].

Ефективна діяльність органів прокуратури України потребує надзвичайно великого масиву інформації, яка характеризує зовнішнє та внутрішнє середовище прокурорської діяльності. Умовами належно організованого інформаційного забезпечення органів прокуратури є повна, оперативна та достовірна інформація про стан законності та правопорядку у державі, що надходить до керівництва Генеральної прокуратури України, керівників органів прокуратури нижчих рівнів, прокурорсько-слідчих працівників. Несвоєчасна та недосконала організація руху інформаційних потоків в органах прокуратури призводить до помилок та порушення режиму законності, зумовлює низький рівень діяльності органів прокуратури, спрямовану на зміцнення правопорядку та захисту від неправомірних посягань.

На шляху удосконалення інформаційного забезпечення органів прокуратури України існує низка проблем, які потребують свого вирішення, серед яких хотілося б назвати такі: недостатнє матеріально-технічне забезпечення органів прокуратури сучасною комп'ютерною технікою, а також наукове та кадрове; недосконалість органі-

заційно-правових основ стосовно процедур використання власних інформаційних ресурсів та порядку дій прокурорсько-слідчих працівників щодо отримання інформації від громадян, посадових осіб державних органів влади, інших правоохоронних відомств; потреби покращення системи захисту відомчої інформації.

Хотілося б звернути увагу на питанні кадрового забезпечення інформаційної сфери компетентними фахівцями. Слід констатувати, що особливості напрямків діяльності відповідних підрозділів органів прокуратури України постійно вимагає впровадження сучасних досягнень науково-технічних засобів і більшої уваги до підбору кадрового складу.

І як правильно зазначає К.Беляков, саме це обумовлює більш широку практику залучення фахівців з технічною освітою, ніж у суміжних галузях юриспруденції. При цьому часом виникає взаємне нерозуміння, обумовлене істотним розходженням засобів і методів гуманітарних і природних наук, системою підготовки фахівців, а як наслідок – різницею в професійному мисленні. Крім того, таке становище збільшується «чільною» роллю юристів, у певному смислі їхнім консерватизмом. На перший погляд вихід із ситуації, що склалася, – у перепідготовці «технарів» – одержанні ними юридичної підготовки і відповідної освіти. Однак автору не відомий випадок навчання юриста в технічному ВУЗі [2, с. 28].

Очевидно що прокурорсько-слідчі працівники в процесі вирішення виникаючих технічних завдань у питаннях відомчої інформатизації мають підвищувати свій рівень, поєднуючи свої знання у сфері юриспруденції зі знаннями та навичками відповідних фахівців, а у більш складних випадках користуватися інститутами консультантів.

Наступна проблема, на якій хотілося б зосередити увагу, є недосконалість організаційно-правових основ інформаційного забезпечення органів прокуратури. В цьому аспекті хотілося б навести думки Калюжного Р.А., Марущака А.І. та Петрова О.Г. стосовно шляхів удосконалення організаційно-правових основ інформаційного за-

безпечення правоохоронних органів. На нашу думку, запропоновані цими вченими напрями удосконалення організаційно-правових основ інформаційного забезпечення правоохоронних органів цілком є слушними для належного інформаційного забезпечення органів прокуратури України. Так, вказані вище вчені пропонують такі напрями удосконалення інформаційного забезпечення правоохоронних органів України:

- визначення переліку інформації, використання та оперативний обмін якою може сприяти своєчасному виконанню завдань правоохоронними органами;

- нормативне закріплення порядку отримання інформації на запит правоохоронного органу;

- закріплення порядку обміну інформацією між правоохоронними органами та з іншими державними органами, зокрема такої, що міститься в централізованих, обласних та інших банках даних оперативно-розшукового, оперативно-довідкового та іншого призначення, а також необхідної при розкритті та розслідуванні злочинів, про злочинців, які розшукуються, тощо;

- визначення порядку та умов ініціативного інформування правоохоронними органами один одного про виявлені ними причини та умови, що сприяють злочинам та іншим правопорушенням, а також про відомі їм факти готування чи вчинення злочинів, дізнання або розслідування яких законом покладено на той орган, якому про це повідомляється;

- визначення порядку обміну інформацією про практику виконання правових актів з питань правоохоронної діяльності та проблеми, що при цьому виникають, пропозиціями та рекомендаціями щодо їх вирішення [3].

Дієвість системи інформаційного забезпечення органів прокуратури України, її ефективність у забезпеченні процесів управління органами прокуратури України на територіальному рівні багато в чому залежить від упорядкованості потоків інформації, її обсягу та якості, а також своєчасності проходження як в цілому в системі управління, так і на конкретних її рівнях.

Тому, на нашу думку, особливої уваги потребує територіальний рівень (прокуратури обласного та місцевого рівня), якому в плані якісного інформаційного забезпечення традиційно приділяється мінімум уваги, хоча значущість інформації, яка формується на територіальному рівні, неможливо ігнорувати: саме вона є основою всієї системи інформації в органах прокуратури України.

Аналіз реально існуючих умов роботи регіональних прокуратур у сфері інформаційного забезпечення дає змогу визначити завдання, вирішення яких, на нашу думку, буде мати істотне значення у підвищенні ефективності їх інформаційного забезпечення.

Першим завданням є визначення інформаційних потреб регіональних прокуратур, їх територіальних підрозділів та прокурорсько-слідчих працівників. Вирішення цього завдання можливо шляхом окреслення конкретних реальних інформаційних потреб для кожного прокурорсько-слідчого працівника з подальшим їх відображенням у функціональних обов'язках. Це дозволить створити в конкретному територіальному підрозділі регіональних прокуратур інформаційну систему, яка зорієнтована не на структури інформаційних зв'язків між підрозділами органів прокуратури, а до потреб кожного прокурорсько-слідчого працівника в оперативному доступі до інформації під час виконання своїх службових обов'язків.

Друге завдання полягає у створенні на рівні органу прокуратури спеціалізованих функціональних підрозділів, так званих єдиних «інформаційних центрів», зі збирання, збереження, обробки, розподілу інформації між працівниками, її обліку та аналізу. На нашу думку, це дозволить більш ефективно здійснювати керівнику контроль за обробкою та використанням інформації, координувати її потоки.

По-третє, поширення застосування математичних методів обробки інформації в органах прокуратури та навчання цим методам прокурорсько-слідчих працівників. Використання комп'ютерної техніки, інформаційних систем викриває принципово нові можливості для оперативної обробки,

АНОТАЦІЯ

У статті на підставі аналізу існуючих проблем у сфері інформаційного забезпечення правоохоронних органів обґрунтовуються пріоритетні напрями розвитку інформаційного забезпечення органів прокуратури України.

аналізу та зберігання значних обсягів інформації, що надає можливість достатньо повно володіти інформацією про стан законності та правопорядку в державі. Тому у практичній діяльності органів прокуратури України існує необхідність у створенні та використанні спеціалізованих програм, використання яких дозволить обробляти, зберігати інформацію, забезпечувати до неї оперативний доступ відповідним працівникам.

Висновок

Таким чином, саме науковий підхід щодо напрямків удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури України є дійсно підвалиною ефективного виконання завдань, які стоять перед органами прокуратури України. В сучасних умовах, на нашу думку, реалізація вищенаведених напрямів удосконалення інформаційного забезпечення надасть можливість своєчасного отримання повної, достовірної інформації у систематизованому вигляді, зручному для користування прокурорсько-слідчими працівниками;

SUMMARY

In the article on the basis of analysis of existent problems in the field of dataware of law enforcement authorities priority directions of development of dataware of organs of office of public prosecutor of Ukraine are grounded.

сприятиме ефективній взаємодії всієї системи підрозділів органів прокуратури України, а також органів прокуратури України з іншими правоохоронними органами та державними установами та ефективному захисту інформації від несанкціонованого доступу.

Література

1. Катеринчук І.П. Роль інформаційної логістики в системі інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів. Наука і правоохорона, 2013. – №2 (20). – С. 16-19.
2. Беляков К. До питання інформаційної політики правоохоронних органів України в період інформатизації. Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні. – вип.3, 2001.- С.27-30.
3. Калюжний Р.А., Марущак А.І., Петров О.Г. Формування організаційно-правових основ інформаційного забезпечення правоохоронних органів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : // <http://irbis-nbuv.gov.ua>